

Всешведський конкурс імені Василя Стефаника

6 березня – 14 травня 2026 року

🌐 stefanyk.supportforukraine.se

✉ stefanyk@supportforukraine.se

Номінація “Найбільш переконливий ефект присутності”

Новела “Аварія”

Авторка: Поліна Грибачова

8 клас, Dammfriskolan, м. Мальме

Цей твір узяв участь у Всешведському конкурсі імені Василя Стефаника. Текст можна використовувати лише з ознайомчою або освітньою метою. **Будь-яке копіювання повністю або частково без згоди автора суворо заборонене.**

Detta verk deltog i Sveriges ungdomstävling i prosa tillägnad Vasyl Stefanyks arv. Texten får endast användas i utbildnings- eller informationssyfte. **All kopiering av hela eller delar av texten utan författarens tillstånd är strängt förbjuden.**

Аварія

Весняний запах пробивався у будинок через відкрите вікно на першому поверсі. Сніг на дворі вже давно розтанув, даючи місце сонечку і зеленій траві, з під якої вже пробиваються деякі перші квіти. Софія сиділа за робочим столом і робила домашнє завдання. Знову презентація, знову страх перед публікою. Ситуацію врятують тільки гарні слайди, які як мінімум оцінить вчитель.

“Блін, я перебільшую. Що, якщо забагато тексту? А картинок? Може, прибрати текст і натомість розказати? А якщо я помилюсь? Що так, що так засміють... Може взагалі все забуду і вчитель мене не взлюбить...”

Сумніви гналися головою як миша від погоні. Не встигаючи обдумати одну думку, як інша вривається, підриваючи впевненість у собі все більше і більше. Коли руки на клавішах вже почали тремити Софія відштовхнулася від столу рукою, і відкотившись на своєму кріслі зарила пальці у волосся - ніби це блокувало вхід всім зайвим думкам, які ще не встигли пролізти всередину. Надиво, заплющивши очі дівчині справді стало легше, наче вона вперше відчула тишу навколо себе. Але коли природно грубий голос тата з кухні розірвав повітря вона трохи підстрибнула на місці, наче виходячи з міражу.

- СОФІЯ! СХОДИ В МАГАЗИН! ТРЕБА МОЛОКО!

5 годин сидіння у тиші дали про себе знати, і голос зрадницьки захрипів коли донька крикнула у відповідь:

- ДОооБре!

Дійшовши до коридору і взувши легенькі кросівки вона вибігла на вулицю, швидкими кроками направляючись до магазину.

“Чорт, ми ж тільки вчора купляли. Чому воно так швидко пропадає?”

Люди навколо також кудись ідуть, не зважаючи на інших. Якби Софія придивилася, побачила б, що їхні обличчя такі ж похмурі як і її власне. Занадто понурені у власні думки, щоб подивитися навколо і відчувти легенький вітерець який обіймає обличчя і лагідно перебирає волосся. Натомість дівчина просто йшла, бажаючи якомога швидше повернутися додому. Аж поки очі випадково не натрапили на нього.

“Артем”

Хлопець сидів на лавці. Між його рук у нього примостилася гітара, а сам він відклонився спиною на лавку і відкинув голову назад, вдихаючи запах квітів і насолоджуючись прохолодою під деревом. Його лице було розслаблене а очі заплющені. На хвилю могло здатися що він спав, але його руки міцно тримали гітару, наче ті заграють свою мелодію у будь який момент. Софія також бажала навчитися грати на якомусь музичному інструменті, особливо скрипці. Але постійно відкладала на потім з думкою що все життя попереду, і у свій час вона все ж таки прийде до цього. В Артема вона також була закохана ще з шостого класу, а зараз бачить його на своєму районі за 30 метрів від свого дому. Серце зрадницьки йокнуло, а тіло хотіло підібратися ближче. В голові почулися голоси подружок:

“Зізнайся йому!”

“Ти також йому подобаєшся! Я впевнена!”

“Спробуй натякнути йому!”

Ноги автоматично зробили два кроки вперед. Ще один. Між ними залишалось ще п'ять. Артем досі не помічав її. Ні. Це все не правда. Не можливо знати точно. Він навіть не дивиться на неї, не звертає уваги у коридорах. Чому б це вона йому сподобалася? Ноги затверділи. Тепер було бажання відступити назад, але щось все одно тримало її на місці. Думки знову скаженіло проносилися у голові, відчуваючись ледь не фізично. Вона стояла посеред вулиці лицем до нього, поки всі швидко проходили повз. Несподівано Софія відчувала поштовх, і не втримавши рівноваги полетіла вниз на трав'яний газон. Людина яка випадково штовхнула її швидко вибачилась і пішла далі, та дівчина навіть не звернула уваги. Навіть не розчула чи то був жіночий або хлоп'ячий голос. Натомість вона дивилася на Артема наляканими очима, наче це він штовхнув її і швидко пройшов повз, через секунду забувши про цей інцидент. *“Може він ненавидить мене?”* - швидка думка промайнула в голові, але її післясмак і усвідомлення такого варіанту змусили тонни мурашок пробігти по всьому тілу. Це лякало до смерті. Раптом хлопець підняв голову і розплющив очі, дивлячись точнісінько на неї.

- Софія? – в його голосі чулося щире здивування.

Софія все ще лежала у вологій траві, і думки блукали навколо одного. Вона побачила як його брови трохи спустилися, наче хмурячись, а в пам'яті тепер

його голос мав легкі нотки роздратування. Поглянувши своїми наляканими очима в його вона помітила натяк на зневагу, і не витримавши погляду різко піднялася і побігла геть. Відчуваючи на щоках щось тепле вона змахнула це долонею, яка одразу стала вологою. В очах все розпливалося і дорога перестала бути знайомою, та й дівчина сама не хотіла знати куди біжить. Раптом біля себе вона почула гучезний БІІІІІП, а потім поштовх, набагато сильніший ніж перу десяток секунд назад. В бедрі запекло. Очі роздивилися дорогу і червоний світлофор, перед тим як їх знову накрило пеленою. Останнє, що дівчина відчула, це як її голова сильно врізалася у твердий асфальт.

Сидячи на ліжку, Софія спокійно виглядала у вікно зправа від неї. На колінах у неї лежав блокнот, руки невпинно крутили ручку в пошуку правильних слів. Білі стіни кімнати давили на очі, роблячи їх втомленими. Пару годин тому палату лікарні наповнював дзвінкий голос мами і гуркіт тарілок наповнених їжею, які тато так старанно намагався розставити на маленькій тумбочці біля ліжка. Вони розповідали про дім, жартували, намагались підбадьорити доньку наскільки можливо. Але Софія б не сказала, що вона засмучена. Принаймні не настільки, як мала б бути. Звісно після того, як її збила машина, вона проходить довгу й неприємну реабілітацію. Але попри це вона також отримала важливий урок(або ж це хочеться називати так). Дівчина розуміла, що після аварії її життя поділилось на “ДО” та “ПІСЛЯ”, і, щоб почати нову еру з чистого листа й без зайвих запитань вона збирається заповнити аркуш перед нею всіма своїми думками.

“Лист у майбутнє”

Привіт. Я не знаю, як почати цей лист, але точно знаю що маю його написати. В останні роки, коли все було поглинуто у буденну рутину, я не помітила як застрягла в ній. Рахувала дні - понеділок-вівторок-середа. Майже ніколи не забувала перегортати новий місяць у календарі. Завжди зранку - чистити зуби, снідати, збиратися. Не проспала 8 годин - реабілітуюсь під час роботи - розкладу, який так гарно зпланувала. Розклад такий знайомий, передбачуваний. Настільки, що навіть якщо я хочу щось в нього додати, все одно цього не зроблю. Ну бо я ж вже так звикла. Але хіба так цікаво? Якщо

розклад не змінює фарби, то й життя буде здаватись застарілим. Постійно думаю “у майбутньому додам”, але що ж насправді майбутнє? Завтра, через місяць, або через секунду? Хіба не ми вирішуємо, що це? Можливо, у майбутньому я б прийшла додому з молоком. Можливо зізналася в почуттях. Поклала ручку на підвіконня? Одружилася? Це все могло статися рік тому, день, можливо завтра? Хтозна, що буде далі. Може, нічого й не буде, якщо я й далі чекатиму? Можливо майбутнє - це не якийсь окремий час, а просто момент, у якому я нарешті наважусь зробити щось інакше. І з буденного “завтра” перейду на “сьогодні”. Сама буду вирішувати свій час. Наскільки повільно будуть іти секунди, наскільки довго я буду вагатись. Сама уповільню момент, щоб насолодитися співом пташок, і сама вирішу поговорити з Артемом. Бо більше я не боюся майбутнього, я не залежна від нього. Я сама його створюю або руйную, і це мені подобається набагато більше ніж відкладати своє “майбутнє” на потім.

Тому зараз я закінчу писати цей лист і піду на ще один сеанс до лікаря, без усіляких сумнівів або страхів. Бо я впевнена в рішеннях, які і оберу. Я не дам собі часу вагатись.